

Πρόβα Generale

Θοδωρής Σιούτης - 21/11/2018

Η πρώτη μου εμπειρία στο γιαπί

Μια (συμφωνική) *ορχήστρα* αποτελείται από τέσσερις κατηγορίες οργάνων: τα έγχορδα, τα ξύλινα, τα χάλκινα, τα κρουστά. Κάθε κατηγορία έχει συγκεκριμένο *ρόλο* τόσο στην ενορχήστρωση του κομματιού όσο και στη διάταξή της στο χώρο, ο οποίος αναπτύσσεται ακτινωτά με κέντρο τον μαέστρο. Σκοπός είναι μέσα από μια αλληλουχία προβών να γίνει η κατάλληλη *προετοιμασία* (τεχνικά και ερμηνευτικά) ώστε την ημέρα της παράστασης να αποδοθεί το κομμάτι όσο καλύτερα γίνεται με βάση τα κριτήρια που έχουν τεθεί από το μαέστρο.

Η λέξη κλειδί είναι η **πρόβα**, καθώς τότε δίνονται οι κατευθυντήριες γραμμές από το μαέστρο ώστε το «στεγνό» κείμενο (παρτιτούρα) να αποκτήσει υπόσταση. Στην πρόβα δουλεύεται κάθε λεπτομέρεια η οποία θα δώσει ύφος και ταυτότητα στο κομμάτι. Κάθε μουσικός μαθαίνει το μέρος του αλλά ταυτόχρονα ακούει και των υπολοίπων. Εκείνη τη στιγμή τα ξεχωριστά μουσικά μέρη **συντίθενται** και αποδίδουν ένα ενιαίο άκουσμα, *αρμονικό και μετρημένο*. Η τελευταία πρόβα πριν την παράσταση λέγεται *generale*, είναι η πιο κρίσιμη και γίνεται συνήθως μπροστά σε κοινό.

Τον Απρίλιο του 2017 μου ανατέθηκε ο σχεδιασμός και η κατασκευή μιας αποθήκης. Η πρόταση αυτή αποτέλεσε για μένα μια μοναδική **ευκαιρία**: για πρώτη φορά θα σχεδιάζα κάτι απ' την αρχή μέχρι το τέλος, το οποίο θα χτιζόταν και μάλιστα θα είχα εξ' ολοκλήρου την ευθύνη της κατασκευής. Μια ιδανική «πρόβα generale» όσο ακόμα ήμουν φοιτητής!

Το οικόπεδο που επρόκειτο να ενταχθεί η αποθήκη βρίσκεται στο Βαρθολομίο Ηλείας, στην Πελοπόννησο.

Μια κωμόπολη 3600 κατοίκων όπου κυριαρχούν ισόγειες παλιές κατοικίες από τούβλα και τυπικά διώροφα κτίσματα από μπετόν. Αυτοσχέδιες μεταλλικές κατασκευές και πανωσηκώματα συμπληρώνουν μια -σχετικά γνώριμη-εικόνα οικισμού της επαρχίας.

Αποψη του Βαρθολομιού από την ταράτσα του σπιτιού

Το πρόγραμμα θα περιελάμβανε την κατασκευή ενός κτίσματος το οποίο θα εξυπηρετούσε βοηθητικές λειτουργίες του σπιτιού (καυστήρας κλπ) και θα εξασφάλιζε αποθηκευτικό χώρο καθώς και στεγασμένο χώρο στάθμευσης του αυτοκινήτου. Παράλληλα θα γινόταν μελέτη για τη διαμόρφωση της αυλής.

Η πρώτη σκέψη ήταν η αποθήκη να αποτελέσει ένα **αυτόνομο αντικείμενο** το οποίο θα τοποθετηθεί στη γωνιά του οικοπέδου, σε υποχώρηση από το μέτωπο του δρόμου. Μου φάνηκε εξ' αρχής πολύ δύσκολο να καταφέρω να ενταχθώ σε ένα τόσο ιδιόμορφο περιβάλλον.

Προσπάθησα λοιπόν να κάνω κάτι ήσυχο και ανήσυχο ταυτόχρονα. Κάτι που θα το ηρεμεί η απλή *γεωμετρία* και θα το ζωντανεύουν τα υλικά. Με απασχόλησαν πολύ τα υλικά και οι μεταξύ τους *αρθρώσεις*. Σε ένα περιβάλλον όπου κυριαρχούσε ο σοβάς, το σκυρόδεμα, τα «χοντροκομμένα» κουφώματα και γενικότερα οι απρόσωπες κατασκευές, επιχείρησα να δώσω ταυτότητα στο έργο μέσα από τις ποικίλες *υφές* και *χρώματα*. Αυτά τα στοιχεία πίστευα ότι θα αποδώσουν μια αίσθηση -αρχικά ασαφή- που είχα για το κτίριο.

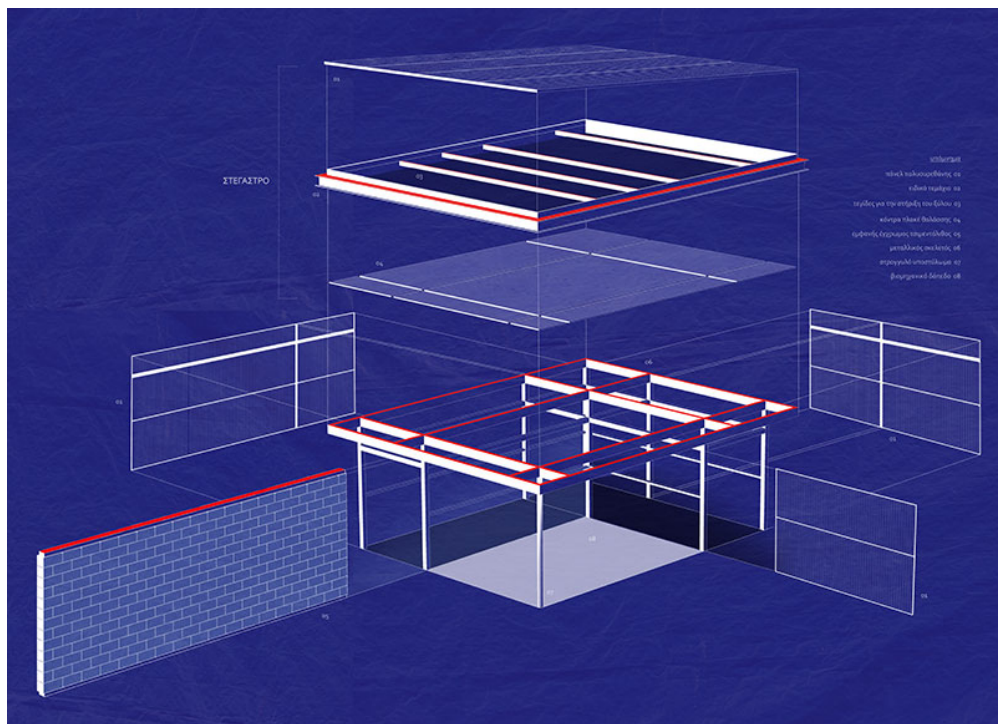
Η ιδέα υλοποιείται μέσω ενός μεταλλικού **στεγάστρου** το οποίο εδράζεται σε έναν τοίχο από **τσιμεντόλιθο**

Όπως αναφέρει ο Κυριάκος Κρόκος, η φάση της κατασκευής είναι εκεί όπου η «ατομική» δουλειά της σύλληψης του έργου γίνεται

«συλλογική» καθώς μπαίνουν τα συνεργεία, τα μηχανήματα και το οικόπεδο γίνεται ένα πολύβουο εργοτάξιο γεμάτο ένταση και κίνηση.

Κατά τη διάρκεια των σπουδών, πέρα από κάποιες γενικές συζητήσεις και λίγες επισκέψεις, η σχολή δεν προέβλεπε περαιτέρω επαφή με το εργοτάξιο. Παρόλα αυτά σίγουρα βοήθησε στην διαμόρφωση ενός **πνεύματος κατασκευαστικής λογικής**, το οποίο αφενός στάθηκε οδηγός στην οργάνωση και δόμηση των σκέψεων μου και αφετέρου διευκόλυνε την παραγωγή όλων των απαραίτητων σχεδίων. Παρατήρησα ότι το κομμάτι που προηγούνταν της κατασκευής μου φάνηκε σχετικά γνώριμη και ελεγχόμενη διαδικασία, πράγμα που οφειλόταν στην αυτοπεποίθηση που είχα αποκτήσει από τις σπουδές μου στη σχολή. Παρόλα αυτά πάντα είχα την αγωνία μήπως αυτό που σχεδιάζα θα έδειχνε στην πραγματικότητα τελείως αλλιώς. Κι αν δεν ταιριάζει στο χώρο; Αν βγει μεγάλο και άχαρο ή αντίθετα αδιάφορο; Και πολλά άλλα ...

Με καθησύχαζε το γεγονός πως αυτές τις απαντήσεις θα τις έπαιρνα στο τέλος, από την ίδια την κατασκευή. Εντούτοις έπρεπε να βρω έναν τρόπο να ελέγξω αυτό που έπρεπε να κάνω. Έτσι, από τη φάση του σχεδιασμού επιχείρησα να χωρίσω το κτίριο σε συγκεκριμένα **μέρη**: στη βάση από σκυρόδεμα, τον τοίχο από τσιμεντόλιθο, το μεταλλικό σκελετό με τις πληρώσεις και το σύστημα οροφής-στεγάστρου. Ήθελα κάθε στάδιο να μπορεί να είναι συνθετικά **αυτοτελές** και ολοκληρωμένο ώστε να καταλάβω πώς θα επηρέαζε κάθε μέρος το σύνολο. Αυτή η λογική της **άρθρωσης** των επιμέρους στοιχείων δεν ήταν κάποιο εύρημα της στιγμής παρά μια συνειδητή εφαρμογή του τρόπου σκέψης που είχε διαμορφωθεί στο Πολυτεχνείο και ήταν βασισμένη σε κτισμένα έργα και θεωρητικό λόγο.

Οι αλληπαλλήλες στρώσεις που μέσω της σύνθεσής-συναρμολόγησής τους παράγουν ένα αρμονικό και ολοκληρωμένο αποτέλεσμα, από το **μέρος** στο **όλο** και πάλι πίσω

Ο Ιούλιος τελείωνε και μετά από πολλές σκέψεις και αναθεωρήσεις ο σχεδιασμός της αποθήκης έπρεπε να ολοκληρωθεί προκειμένου να βγουν οι άδειες. Έχοντας περάσει από διάφορες φάσεις, κατέληξα στην πρόταση για την οποία είχα τις λιγότερες **αμφιβολίες** εκείνη τη στιγμή, αφήνοντας βέβαια αρκετά κενά σημεία τα οποία θα διαμορφώνονταν στην πορεία στο γαιπί. Επόμενο βήμα ήταν να ψάξω τα υλικά και από πού θα τα προμηθευτώ. Το μόνο που είχα σίγουρο ήταν ο κόκκινος τοίχος από τσιμεντόλιθο, γι' αυτό και ξεκίνησα από αυτόν. Μιλώντας με τους υπεύθυνους στις μάντρες όμως κατάλαβα πως ο τσιμεντόλιθος -πόσο μάλλον ο έγχρωμος- έχει πάψει να χρησιμοποιείται. Ούτε που το φανταζόμουν! Μοναδική μου επιλογή βρέθηκε να είναι ένα εργοστάσιο στα Γιάννενα, απ' όπου και κατάφερα να πάρω 300 κομμάτια. Το πώς θα τα πήγαινα στο Βαρθολομιά ήταν άλλο θέμα... Έχοντας λοιπόν αυτό το άγχος ήθελα πριν φύγω απ' την Αθήνα να σιγουρευτώ ότι θα έχω βρει όλα τα υλικά. Για καλή μου τύχη το Βαρθολομιά βρίσκεται κοντά στην Πάτρα και τον Πύργο, οπότε τα σίδερα, τα πανέλα, τα ξύλα αλλά και τα χρώματα που με ενδιέφεραν μπορούσα να τα φέρω από εκεί.

Έχοντας ολοκληρώσει το κομμάτι της έρευνας για τα υλικά μεταβαίνω στο Βαρθολομιά προκειμένου να ψάξω τα συνεργεία και τους μαστόρους. Ευτυχώς δεν ήταν πολλοί οι μαστορες που αναλάμβαναν τέτοια έργα στην περιοχή οπότε βρήκα γρήγορα μια άκρη. Ήρθαμε σε επικοινωνία, τους περιέγραψα τι ήθελα να κάνω και μαζί διαμορφώσαμε ένα χρονοδιάγραμμα-οδηγό. Το τοπίο ήταν βέβαια θολό. Εγώ δεν ήξερα καλά-καλά τι θα κάνω, αυτοί μου έλεγαν ότι «όλα γίνονται μωρέ!». Τέλος πάντων προχώρησαν τα πράγματα.

Φτάνουμε λοιπόν στις 11 Αυγούστου όταν έρχεται το πρώτο μηχάνημα στο οικοπέδο: ο εκσκαφέας που θα έκανε τη διαμόρφωση του εδάφους. Μετά από λίγο βγαίνει και η γειτόνισσα η οποία άκουσε τις φασαρίες και απόρησε. Στην αρχή ήταν κάπως καχύποπτη αφού δεν γνώριζε τι ακριβώς επρόκειτο να συμβεί. Άλλωστε η εικόνα του μεγάλου εκσκαφέα να ελίσσεται με χειρουργική ακρίβεια δίπλα στο σπίτι της και μέσα σε ένα οικοπέδο όπου χωρούσε οριακά, σε όλους προκαλούσε άγχος. Παρόλα αυτά -και χωρίς απώλειες- έγινε η διαμόρφωση του εδάφους και ένα πρώτο σκάμμα για τα πέδιλα της θεμελίωσης. *Η οικοδομή είχε πάρει μπρος!*

Τις επόμενες μέρες εργάζεται ο μπετατζής-πρωτομάστορας με τρεις μαστόρους για να καλοπώσουν τη βάση και να διαμορφώσουν εκ νέου με μεγαλύτερη λεπτομέρεια το έδαφος. Αυτή τη διαδικασία δεν την είχα παρακολουθήσει ποτέ ξανά, οπότε κάθε τους κίνηση ήταν για μένα ένα μάθημα: ο τρόπος που κάρφωναν, πώς έβαζαν τις αντηρίδες και σε ποια απόσταση κλπ. Ιδιαίτερα απαιτητικό φάνηκε ότι ήταν το καλούπωμα του εμφανούς τοιχίου που ακουμπούσε στη μεσοτοιχία. Έπρεπε οι σανίδες να καρφωθούν από μέσα προς τα έξω (για να αποτυπωθεί το κεφάλι της πρόκας στην τελική επιφάνεια) που αυτό σήμαινε ότι ο χώρος για κάρφωμα ήταν μόλις 12 εκατοστά. Επίσης υπήρχε το πρόβλημα ότι το καλούπι ήταν μονόπλευρο, επομένως η στήριξη

του θα έπρεπε να είναι πολύ σταθερή για να μην «πεταχτεί» κατά τη σκυροδέτηση. Οι λύσεις σε κάθε ζήτημα έπρεπε να σκαρώνονται επί τόπου, πράγμα που στην αρχή μου φάνηκε αρκετά δύσκολο. Εκεί κατάλαβα τις απώλειες που μπορεί να είχε κάποιο σχέδιο, αλλά και τη σημασία του να κατέχεις αυτό που έχεις σχεδιάσει ώστε να μπορείς να το προσαρμόζεις σε κάθε συνθήκη.

Το εργοτάξιο γεμίζει σίδερα, πλέγματα και σύρματα. Επιτέλους αυτά που στη θεωρία αντιμετωπίζαμε στη Δομική εμφανίζονται στην πράξη! Οι μάστορες έκοβαν με το μάτι και στερέωναν κάθε σίδερο. Οι κινήσεις τους ήταν γρήγορες, κοφτές και ακριβείς. Όπως και η ομιλία τους. Ο οπλισμός ήταν έτοιμος! Σειρά είχε το συνεργείο του μεταλλικού σκελετού προκειμένου να τοποθετήσει τις λαπάτσες στις οποίες θα στηριζόταν ο μεταλλικός σκελετός. Φτάνει λοιπόν ένα βανάκι, κατεβαίνουν τέσσερα άτομα εξοπλισμένα με γιλέκα, μπότες, γυαλιά και ξεφορτώνουν ένα κάρο εξοπλισμό. «Ήρθε η εταιρεία!» φωνάζουν ειρωνικά οι μπετατζήδες, των οποίων η εικόνα ήταν -ας πούμε- πιο κοντά στον «αληθινό» μάστορα. Κάτι τέτοια αστεία γίνονταν με κάθε ευκαιρία, έπρεπε άλλωστε να περνάει η ώρα ευχάριστα!

11-18 Αυγούστου: διαμόρφωση, καλούπωμα, σιδέρωμα. Οι δουλειές που **δεν φαίνονται**

Όλα ήταν έτοιμα για να πέσουν τα πρώτα μπετά: η βάση, ο εμφανής τοίχος που συνόρευε με το γείτονα και το παγκάκι που έβγαινε από αυτόν. Έρχεται η μπετοnière και μαζί της η μπούμα, η οποία πέρναγε κατά πολύ σε ύψος τα σπίτια της γειτονιάς. Ήταν μια εξωπραγματική εικόνα! Ξεκινάει λοιπόν το ρίξιμο. Πολλή ένταση και κινητικότητα. Ο καθένας είχε το ρόλο του: ο αρχιμάστορας έριχνε με τη μπούμα, ο ένας δονούσε, ο άλλος έστρωνε, ο τέταρτος πρόσεχε μην αστοχήσει κάποιο καλούπι. Εγώ δεν ήξερα πού να πρωτοκοιτάξω! Πανικός! Τα μπετά έπεσαν, τα μηχανήματα έφυγαν, επέστρεψε η ηρεμία. Λίγες ώρες ξεκούραση μέχρι να έρθει ο μάστορας με το ελικοπτεράκι για να διαμορφώσει το βιομηχανικό δάπεδο. Άλλη μια επεξεργασία που παρακολούθησα για πρώτη φορά. Βλέποντας όλη τη διαδικασία είχα την ευκαιρία να καταλάβω στην πράξη τι είναι αυτό που κάνει το βιομηχανικό πιο ανθεκτικό δάπεδο. Επίσης πήρα μια ιδέα για το τι είδους δυσκολίες και εμπόδια μπορεί να αντιμετωπίσει το συγκεκριμένο μηχάνημα κατά την κίνησή του στο χώρο, άρα και πώς αυτά θα πρέπει να αποφεύγονται από το στάδιο του σχεδιασμού (πράγμα που δεν είχε γίνει στη συγκεκριμένη περίπτωση με αποτέλεσμα οι τοποθετημένες κολόνες να περιορίζουν τις κινήσεις των ελίκων).

21-23 Αυγούστου: η πρώτη στιγμή μεγάλης έντασης και κινητικότητας, τα μπετά

Έρχεται Σαββατοκύριακο. Πολύ χρήσιμο καθώς η πρώτη αυτή εβδομάδα είχε ιδιαίτερη ένταση. Έπρεπε να μάθω να μιλάω με τους μαστόρους, να αφουγκράζομαι την όρεξη και την κούρασή τους αντίστοιχα, να μπορώ να δώσω ένα ρυθμό στην εργασία. Αυτό από τη μία απαιτούσε αρκετή σκέψη και μελέτη από πριν, από την άλλη με κρατούσε σε εγρήγορση καθ' όλη τη διάρκεια των εργασιών. Έτσι δεν μου έμενε χρόνος ώστε να καταλαβαίνω τι πραγματικά συμβαίνει από τη μία μέρα στην άλλη. Όλα κυλούσαν γρηγορότερα! Οπότε αποφάσισα να κρατάω σημειώσεις από κάθε εργασία προκειμένου αργότερα να τις μελετήσω με την ησυχία μου. Πολλά καινούρια πράγματα!

Η πρώτη στιγμή της κρίσης έρχεται με το ξεκαλούπωμα του εμφανούς τοιχίου με το παγκάκι. Το τοίχιο αυτό ήταν μια ευκαιρία να δοκιμάσω μια τεχνοτροπία που έβλεπα σε άλλα έργα και μου άρεσε. Είχα παρατηρήσει μάλιστα από μια επίσκεψη σε ένα εργοτάξιο πώς γίνεται το εμφανές σκυρόδεμα και τι θα έπρεπε να προσέξω, οπότε περίμενα με αγωνία να δω πώς θα βγει. Η στιγμή λοιπόν που έφηναν οι σανίδες και έβλεπες την κάθε κίνηση του μάστορα να έχει αποτυπωθεί στον τοίχο ήταν αποκαλυπτική. Ακόμα και τα λάθη! Είχε κάτι το ξεχωριστό αυτός ο τοίχος.

Στο εργοτάξιο επιστρέφει το συνεργείο με το βανάκι, για να μοντάρει το μεταλλικό σκελετό. Στήνονται λοιπόν οι χωροβάτες, ξεκινάμε τις μετρήσεις, μπαίνουν οι 8 κολόνες. Στο σημείο αυτό αρχίζει να φαίνεται το «Γ» της κάτοψης και το γενικό περίγραμμα των χώρων. Μπαίνει η διάσταση του ύψους. Ακόμα δεν είχα συλλάβει τις διαστάσεις του κτιρίου, επομένως κάθε βήμα που γινόταν ήταν για μένα ένα εφόδιο να κατανοήσω την κλίμακα. Η μεγαλύτερη αγωνία μου ήταν το σημείο όπου το στέγαστρο με τη μεσοτοιχία του γείτονα αφήνει 5 εκατοστά σχισμή. Μέχρι να μπει και το τελευταίο κομμάτι δεν ήμουν σίγουρος αν θα το πετύχουμε. Κρίσιμη επίσης ήταν η τοποθέτηση του περιμετρικού UPN που θα κορνίζαρε το στέγαστρο. Αφενός ο σιδεράς με απέτρεψε να χρησιμοποιήσω έτοιμη ανοιχτή διατομή λόγω βάρους, άρα και κόστους και από την άλλη μου επισήμανε μια λεπτομέρεια που δεν είχα σχεδιάσει: το λούκι που θα συγκέντρωνε τα νερά της οροφής και θα τα διοχέτευε στις υδρορροές. Αυτό ήταν σημαντικό και απ' ότι φάνηκε επηρέασε πολλές λεπτομέρειες στη συνέχεια: αυξήθηκε το μέγεθος του περιμετρικού κάδρου, το οποίο πλέον θα διαμορφωνόταν στη στράτζα και έδωσε την αφορμή να οργανωθεί η πίσω όψη με τις υδρορροές.

Στη φάση της κατασκευής του σκελετού οι άνθρωποι που δούλευαν στο εργοτάξιο ήταν πάρα πολλοί σε σχέση με το μέγεθος του οικοπέδου, γεγονός που δυσκόλευε τις συνθήκες. Για να μην αναφέρω τους γείτονες οι οποίοι από περιέργεια έρχονταν και παρακολουθούσαν από κοντά τις εργασίες. Έπρεπε διαρκώς το εργοτάξιο να βρίσκεται σε καθαρή κατάσταση προκειμένου να υπάρχει ασφάλεια, να μην επικρατεί χάος και κάθε δουλειά να γίνεται ανεμπόδιστα. Τότε κατάλαβα αυτό που μας είχαν πει στη σχολή πως αν το γιατί δεν έχει τάξη, τότε και οι σκέψεις μας θα είναι ακατάστατες. Οπότε καθημερινά στο τέλος της ημέρας γινόταν η καθαριότητα του εργοταξίου και η προετοιμασία του για την επόμενη μέρα.

24-25 Αυγούστου: ο μεταλλικός σκελετός έχει ολοκληρωθεί. Το κτίριο **διαφανές** και ελαφρύ αφήνει ένα αχνό αποτύπωμα στο χώρο

Δεκαπέντε μέρες από την αρχή των εργασιών και ο σκελετός έχει τελειώσει, ενώ ο τοίχος από τσιμεντόλιθο αρχίζει να σηκώνεται. Το κτίσιμο γινόταν αργά και βασανιστικά, αλλά οι τσιμεντόλιθοι δεν γώνιαζαν απόλυτα κι επίσης είχαν μεγάλο βάρος, γεγονός που προκαλούσε κόπωση. Μετά το τέλος κάθε σειράς γινόταν μια παύση για να απομακρυνθούμε με το χτίστη και να αντιληφθούμε τον τοίχο στην ολότητά του. Να φύγει η προσοχή από την κάθε ατέλεια και να δοθεί σημασία στο αντικείμενο καθαυτό. Η υπομονή του χτίστη ήταν ατσάλινη αφού εγώ -αγχωμένος για το αποτέλεσμα- συχνά του επεσήμανα λάθη τα οποία συνήθως τα είχε παρατηρήσει, απλά θα τα διόρθωνε στην πορεία. Δεν παρεξηγούσε όμως ο Γιώργος, ίσα ίσα καταλάβαινε την έντασή μου! Την ίδια στιγμή ο ξυλουργός δούλευε για την ψευδοροφή από κόντρα πλακέ, γεγονός που αποδείχθηκε πολύ χρήσιμο αφού σκίασε τον χώρο που από κάτω δούλευε ο χτίστης. Έτσι το χτίσιμο άρχισε να πηγαίνει γρηγορότερα. Μπαίνοντας αυτή η υποτυπώδης στέγη αποκαλύφθηκε για πρώτη φορά ο όγκος του κτιρίου. Χάθηκε η επικοινωνία με τον ουρανό. Το κτίριο πήρε μια μοναδική και ταυτόχρονα προσωρινή μορφή, αυτή του υπόστεγου, η οποία από μόνη της έβγαζε κάτι ολοκληρωμένο, πράγμα που με έβαλε σε σκέψεις. Η φάση αυτή ήταν ιδιαίτερα διδακτική γιατί μου έδωσε μια πιθανή εικόνα για το κτίριο, την οποία δεν μπορούσα να φανταστώ νωρίτερα.

26-31 Αυγούστου: η απουσία του τελευταίου κόντρα πλακέ αποκαλύπτει ένα **πιθανό άνοιγμα** οροφής

Μέσα στις επόμενες δέκα μέρες όλα σχεδόν τα μέρη είχαν «κουμπώσει» μεταξύ τους. Η κατασκευή είχε φτάσει στο σημείο, το οποίο για μένα ήταν το καλύτερο και το πιο αποκαλυπτικό. Σχεδόν δεν πίστευα ότι το κτίριο έχει πάρει μια τελική μορφή. Βγήκε επιτέλους μελωδία! Είδα το στέγαστρο να «ακουμπάει» πάνω στον τοίχο και τότε θυμήθηκα τα πρώτα σκίτσα ιδέας. Το αποτέλεσμα μου άρεσε πολύ. Η μεγαλύτερη ικανοποίηση όμως ήρθε από τους γείτονες, που περνούσαν καθημερινά και σχολίαζαν κάτι που τους άρεσε. Ο καθένας κάτι ξεχωριστό: άλλος τον τοίχο με τον τιμεντόλιθο, άλλος το παγκάκι στην είσοδο, άλλος το στρογγυλό υποστύλωμα που το τελειώμά του θύμιζε...πύραυλο! Δεν είναι τυχαίο μάλιστα που μέσα σε λίγες μέρες η -καχύποπτη αρχικά- γειτόνισσα προθυμοποιήθηκε να φτιάξει τον φράχτη της και να καθαρίσει το περιβάλλον που συνόρευε με την κατασκευή προκειμένου ο χώρος να δείξει τακτοποιημένος.

2-10 Σεπτεμβρίου: ακόμα δεν είχαν μπει οι πόρτες, αλλά στα μάτια όλων **το κτίριο είχε τελειώσει**

Προχωρώντας, κι αφού έγιναν οι απαραίτητες μετρήσεις, πήγα στο εργαστήριο ενός σιδερά του Βαρθολομιού, ο οποίος μου είπαν ότι ήταν καλός. Έχοντας από πριν μια γενική ιδέα, βρήκα ρετάλια και παλιά κομμάτια από διατομές τα οποία συνέθεσα στο πάτωμα του εργαστηρίου προκειμένου να βρω τις λεπτομέρειες σε 1:1. Με τη βοήθεια του μάστορα και ακολουθώντας αυτή τη διαδικασία -που έμοιαζε περισσότερο με επίλυση παζλ- στήσαμε τις πόρτες, τους φεγγίτες με τις σίτες αλλά και την περίφραξη της αυλής. Με το που τοποθετήθηκαν τα κουφώματα η μορφή του κτιρίου άλλαξε για μία ακόμα φορά. Αυτή όμως ήταν και η τελική. Η εξωστρέφεια και η κυριαρχία της οριζόντιας διάστασης του στεγάστρου μειώθηκε, οι χώροι έκλεισαν και το κτίριο έμοιαζε κάπως πιο αυστηρό. Παρόλα αυτά μου φάνηκε πως τονίστηκε το «Γ» της κάτοψης των κλειστών χώρων, γεγονός που έκανε το κτίριο να πατάει πιο σταθερά στη βάση του και ξεκαθάρισε τα επιμέρους στοιχεία (τοίχος, «Γ», στέγαστρο).

19-29 Σεπτεμβρίου: Με το που τοποθετήθηκαν τα κουφώματα η **μορφή του κτιρίου άλλαξε** για μία ακόμα φορά

Ο χρόνος τελείωσε. Πότε πήγε Οκτώβρης ούτε που το κατάλαβα! Οι εργασίες έπρεπε να διακοπούν. Η επιστροφή στην Αθήνα ήταν δύσκολη καθώς όλες αυτές τις εβδομάδες η καθημερινή εργασία στο εργοτάξιο είχε γίνει μια συνήθεια. Μια ωραία συνήθεια. Τον πρώτο καιρό μάλιστα στην Αθήνα σκεφτόμουν μόνο το έργο: αν πέτυχε, τι θα μπορούσε να βγει καλύτερο, τι έμαθα από αυτή την εμπειρία και πώς όλα αυτά θα τα χρησιμοποιήσω μετέπειτα. Διάφορα...

Ένα χρόνο μετά θα επέστρεφα στον ίδιο τόπο για να ολοκληρώσω τις εργασίες. Όλο αυτό το διάστημα που σκεφτόμουν για το κτίριο η ιδέα του ωρίμαζε. Προσπάθησα τώρα -μετά από ένα χρόνο- να είμαι πιο αντικειμενικός κριτής της δουλειάς. Παράλληλα όλο αυτό το χρόνο το κτίριο δοκιμαζόταν στις καιρικές συνθήκες, οι οποίες φυσικά δεν το άφησαν ανέπαφο. Σε κάποια σημεία μπήκε νερό, στον τοίχο εμφανίστηκαν επιφανειακά σημάδια υγρασίας κλπ. Όλα αυτά ήθελαν μια συντήρηση. «Ειδικός ανταποκριτής» ήταν ο χτίστης, ο Γιώργος (μόνιμος κάτοικος του Βαρθολομιού), ο οποίος με ενημέρωνε για κάθε τι που συνέβαινε όσο εγώ ήμουν στην Αθήνα. Μάλιστα μέσω τηλεφώνου και email δουλέψαμε την πλακόστρωση. Είχαμε συζητήσει από κοντά τα υλικά και τις βασικές αρχές αλλά η δουλειά έγινε όσο ήμουν στην Αθήνα.

Έτσι η πρώτη εικόνα του χώρου με το που έφτασα στο Βαρθολομιό δεν ήταν η ίδια με αυτή που είχα αφήσει. Η πέτρα είχε στρωθεί και μάλιστα έκανε ωραία αντίθεση με το λείο μπετό. Το χρώμα βγήκε λίγο περισσότερο κίτρινο απ' ό,τι περίμενα, αλλά δεν πειράζει! Οι αυλές επιτέλους δεν είχαν σίδερα, ξύλα και τσιμέντα. Ανέπνευσαν! Χαζεύοντας την πίσω αυλή μου ήρθε η ιδέα να κάνω άλλο ένα παγκάκι. Θα πήγαινε κάτω από τη σκάλα για να καλύψει ένα χώρο που προέκυψε, κάπως άχαρο. Έκανα κάποια σκιτσάκια, έφτιαξα και μια μακέτα 1:1 από κάτι περισσευούμενα φελιζόλ και φώναξα το χτίστη να το στήσουμε. Αφού τελείωσε, βρήκα ευκαιρία να χρησιμοποιήσω την καινούρια μου θραπίνα. Δυο μέρες πελεκούσα την επιφάνεια του καθίσματος αλλά νομίζω άξιζε τον κόπο.

Μια ακόμα ευκαιρία που είχα ήταν να σχεδιάσω ένα έπιπλο για το εσωτερικό της αποθήκης από τα ρετάλια των κόντρα πλακέ της ψευδοροφής. Ο ξυλουργός με δέχτηκε στο εργαστήριο και μαζί καταφέραμε να ενώσουμε όλα αυτά τα τυχαία κομμάτια και να φτιάξουμε κάτι καινούριο. Ο μαραγκός είχε πολύ μεράκι και

όρεξη να μου μεταδώσει στοιχεία από την τέχνη του. Έτσι κάθε πρωί στις 8 ήμουν στο εργαστήριο. Μετράγαμε, κόβαμε, κολλάγαμε. Στις 10 διάλλειμα για ελληνικό καφέ, μετά πάλι δουλειά. Πολύ το ευχαριστήθηκα!

Ιούλιος-Αύγουστος 2018: η δεύτερη και τελική φάση των εργασιών

Η κατασκευή αυτή αποτελεί έναν πειραματισμό, μια έρευνα. Όλα τα σημεία πέρα από ελάχιστες εξαιρέσεις διαμορφώθηκαν στο γιαπί, παρέα με τους μάστορες. Μάστορες της περιοχής που πολλές φορές δεν είχαν ξανακάνει παρόμοιες επεξεργασίες. Άλλωστε ούτε εγώ είχα ξανακάνει κάτι παρόμοιο. Έτσι η συνεργασία μας ήταν η λύση για την αντιμετώπιση κάθε ζητήματος.

Η εργασία στο γιαπί μού φανέρωσε μια πλευρά της αρχιτεκτονικής που δύσκολα οι σπουδές θα μπορούσαν να το κάνουν. Κι αυτό γιατί ήταν μια μοναδική **βιωματική εμπειρία**, με ό,τι συνεπάγεται αυτό. Υπήρχαν στιγμές που το εργοτάξιο μού έφερνε στο μυαλό την εικόνα μιας πρόβας. Εκεί που ο μάεστρος προσπαθεί να καθοδηγήσει μια ολόκληρη ορχήστρα προς ένα αποτέλεσμα. Ένα αποτέλεσμα που όμως περιέχει τη δράση και τα χαρακτηριστικά κάθε μουσικού ξεχωριστά. Ένα αποτέλεσμα που σίγουρα δεν είναι αψεγάδιαστο αλλά μπορεί να «φαλτσάρει» και λίγο! Θα ήθελα λοιπόν να ευχαριστήσω όλους τους ανθρώπους που μου πρόσφεραν τη μοναδική αυτή ευκαιρία να γίνουν η ... ορχήστρα μου για αυτή την πρόβα generale.

Διάλλειμα για μεσημέρι-η μουσική συναντά την αρχιτεκτονική

Αρχιτεκτονική Μελέτη - Επίβλεψη: **Θοδωρής Σιούτης**, Φοιτητής Αρχιτέκτων Μηχανικός Ε.Μ.Π.
Σύμβουλος Πολιτικός Μηχανικός: Μανώλης Μάνιος
Άδεια, Νομιμοποίηση: Φρόσω Μπεκρή
Περιοχή: Βαρθολομιό Ηλείας
Χρόνος μελέτης: 2017

